

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: **Z.Y.A.**, narozená dne ..., státní příslušnost Somálská federativní republika
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, Jezová 1501, 294 21 Bělá pod Bezdězem
zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**
sídlem Nádražní 2437/2, 301 00 Plzeň

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2018, č. j. KRPP-72525-3/ČJ-2018-030022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž se podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) žalobkyně zajišťuje za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovena na 90 (devadesát) dnů od okamžiku omezení osobní svobody.
2. Žalobkyně nejprve obecně namítala, že žalovaná porušila následující ustanovení, a to § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), dále § 179 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 3 Úmluvy proti mučení, následně namítala porušení § 3, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“).
3. Následně žalobkyně poukázala na absenci reálného předpokladu dosažení účelu zajištění, když uvedla, že zajištění dle ustanovení § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je spjato se svým účelem, čímž je správní vyhoštění. Pokud neexistuje účel, tedy realizace správního vyhoštění, není zde ani možnost cizince zajistit.
4. Rovněž podle čl. 15 odst. 1, věty druhé, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“) jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Podle odst. 4 téhož ustanovení ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění, přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna. Taktéž soudy potvrdily, že správní orgány musí při rozhodování o zajištění cizince zvážit, zda je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 - 61, publ. pod 5. 1850/2009 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23.11. 2011, č.j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, a tam citovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva).
5. Žalobkyně uvedla, že jsou v jejím případě důvodné obavy, že pokud by byla vrácena do Somálska, hrozilo by ji skutečně nebezpečí vážné újmy, neboť je uprchlíkem před teroristickou skupinou Alshabab a poukázala na skutečnost, že ze Somálska musela utéct vzhledem k tomu, že jí bylo vyhrožováno zabitím výše jmenovanou skupinou, z důvodů provozu restaurace, do které chodili na jídlo i vojáci z armády, což teroristická skupina neschvalovala a doptávala se, proč jim v restauraci poskytují jídlo. Vyhrůžky stupňovali až do momentu, kdy zabili její kolegyni a dva sousedy z vedlejší restaurace, z výše uvedených důvodů. V případě správního vyhoštění by žalobkyni hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy ve vážném ohrožení života z důvodu uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo

trestání, podle § 179 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona o pobytu cizinců a také ve skutečnosti, že je jejich vycestování v rozporu s mezinárodními závazky České republiky podle § 179 odst. 2 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

6. Dále článek 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků zakazuje státům vyhostit či vrátit uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. Úmluva však není jediným nástrojem určujícím obsah principu non-refoulement. Zákaz navrácení je součástí zákazu mučení, krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, tak jak je uveden v čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z 10. 12. 1984 (publ. pod č. 143/1988 Sb.). Žalobkyně dále uvedla, že pochází z vesnice Afgooye, region Lower Shabelle, v souvislosti s tím odkázala na aktuální zprávy z Human Rights Watch, které se zabývají bezpečnostní situací v dané lokalitě. Tuto zprávu žalobkyně přiložila k žalobě.
7. Následně žalobkyně konstatovala, že ji hrozí vážná újma vzhledem k praktikám a postupu teroristické skupiny a poukázala na zintenzivnění útoků na civilisty. Dále uvedla, že v jejím případě neexistuje reálný předpoklad realizace výkonu vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání vyhoštění, neboť v jejím případě existuje překážka trvalejší povahy, která zabraňuje jejímu vyhoštění. Z nashromážděných materiálů a skutečností sdělených v protokolu o výsledku vyplývá, že pokud by byla vrácena do Somálska, hrozilo by ji skutečné nebezpečí vážné újmy, neboť je uprchlíkem před teroristickou skupinou Alshabab a bezpečnostní situace v zemi původů konkrétně v oblasti odkud pochází, se zhoršila.
8. V návaznosti na výše uvedené, žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61. Jak vyplývá z judikatury NSS, žalovaný měl před vydáním rozhodnutí o zajištění alespoň předběžně posoudit možné překážky správního vyhoštění žalobkyně a učinit si úsudek o tom, zda je její správní vyhoštění alespoň potenciálně možné. S touto povinností se správní orgán vypořádal na straně 5 napadeného rozhodnutí, kde posuzuje realizovatelnost správního vyhoštění. Je nutno zdůraznit, že v tomhle ohledu se správní orgán vůbec nevypořádal s individuálními okolnostmi daného případu a žalobkyni zajistil zcela automaticky.
9. Dle § 3 správního řádu, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Tuto povinnost potvrdil i Vrchní soud ve svém rozhodnutí ze dne 29. 7. 2002, č.j. 6 A 781/2000-21. Dle názoru žalobkyně správní orgán nenaplnil tuto povinnost, když dostatečně nezjišťoval možnost existence vážné újmy v případě navrácení do Somálska. Správní orgán se dostatečně respektive vůbec nevěnoval uváděným hrozbám a strachu o život, které správnímu orgánu žalobkyně sdělila. Vzhledem k

okolnostem a bezpečnostní situaci města odkud žalobkyně pochází (Afgooye) není její vyhoštění reálně možné a tudíž, zajištění neplní svůj zákonný účel.

10. Na závěr žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
11. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že žalobkyně se rozhodla opustit Somálsko z důvodu ohrožení ze strany teroristické skupiny Al-Shabab v roce 2016. Aniž by požádala o vízum v některé z bezpečných zemí, vydala se na cestu do Evropské unie přes Irán, Turecko, Řecko, Makedonii, Srbsko, Maďarsko, Slovensko, Českou republiku až do Spolkové republiky Německo. V zemích Evropské unie, kterými projížděla nebo v kterých se zdržovala, mohla požádat o poskytnutí mezinárodní ochrany, což však neučinila, jak vyplývá z výpisu ze systému Eurodac. O poskytnutí mezinárodní ochrany požádala až v České republice ovšem až po marném uplynutí lhůty 7 dnů, ačkoli byla řádně a srozumitelně o této možnosti poučena podle § 3a odst. 1 písm. a) bod 4 a § 3b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění platných předpisů. S žalobkyní zahájil 12. 5. 2018 žalovaný správní řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců: „Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu,“ neboť vstoupila na území, projela územím a vycestovala z území České republiky, aniž by splňovala podmínky vstupu, pobytu a výstupu z území České republiky. Po celou dobu své cesty využívala převaděče, kteří si za své služby účtovali nemalé částky. V rámci správního řízení vedeném pod č. j. KRPP-72507/ČJ-2018-030022 o správním vyhoštění si žalovaný vyžádal podle § 120a odst. 1 závazné stanovisko ministerstva vnitra, zda vycestování cizince je možné. Ministerstvo vnitra potvrdilo závazným stanoviskem ev. č. ZS41800, že vycestování do Somálska je možné. Žalovaný má dále snahu předat žalobkyni podle Dohody mezi vládou České republiky a Slovenské republiky o předávání a převzetí osob na společné státní hranici, neboť má důkazy, že žalobkyně přicestovala do České republiky ze Slovenské republiky. Pokud bude Slovenská republika žádost o převzetí akceptovat, bude zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) 1 zákona o pobytu cizinců ukončeno a žalobkyně bude zajištěna podle § 129 odst. v návaznosti na § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Dále by jí bylo vydáno pouze rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky podle § 50a zákona o pobytu cizinců, což by bylo pro žalobkyni výhodnější. Žalovaný se realizovatelností vyhoštění zabývá na stranách 5-6 rozhodnutí o zajištění. Žalovaný neporušil čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť uplatnil svou pravomoc pouze k účelům, jež mu byly zákonem svěřeny v § 164 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný postupoval pouze v mezích zákonů a neporušil čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť uplatnil svou pravomoc pouze k účelům, jež mu byly zákonem svěřeny v § 164 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný postupoval pouze v mezích zákonů. Pokud by se podařilo realizovat správní vyhoštění žalobkyně nebo

její předání do Slovenské republiky před uplynutím stanovené lhůty, bude ukončeno zajištění žalobkyně, neboť podle § 127 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců pomine důvod zajištění.

12. Závěrem žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

13. Soud neshledal žalobu důvodnou.

14. V souladu s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bylo ve věci rozhodnuto bez jednání, neboť žalobce ani žalovaná nenavrhli nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání k projednání věci za nezbytné.

15. Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *„Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.“*

16. Dle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„Doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů.“*

17. Ze správního spisu vyplývá, že dne 10. 5. 2018 byla žalobkyně zadržena policií Spolkové republiky Německo asi 10 km od hraničního přechodu Rozvadov. Žalobkyně neoprávněně vstoupila a pobývala na území Německa dne 10. 5. 2018, poté byla na základě readmisní dohody mezi Německem a Českou republikou předána hlídce Policii České republiky dne 11. 5. 2018. Lustrací v Cizineckém informačním systému bylo zjištěno, že žalobkyně není oprávněna k pobytu na území ČR. Dne 12. 5. 2018 byl s žalobkyní proveden výslech, kdy mimo jiné uvedla, že pochází ze Somálska, cestovní doklady ztratila. Ze Somálska odjela v říjnu 2016 do Iránu a z Iránu odjela do Turecka. Z domovské země vycestovala, protože tam měla problémy a ohrožovala ji teroristická skupina Alshabab, zabili hodně lidí a necítila se tam bezpečně. Následně strávila 4 měsíce v azylovém táboře v Řecku, poté cestovala do Makedonie, dále do Srbska a Rumunska. Z Rumunska se chtěla dostat kamionem do Německa, protože tam má bratrance a sestřenici.

18. K námitkám žalobkyně soud uvádí, že neshledal porušení namítaných ustanovení, neboť je zřejmé, že § 124 zákona o pobytu cizinců směřuje právě na podobnou situaci, jaká nastala v tomto případě, kdy žalobkyně vstoupila na území členských států EU nepovoleným způsobem (bez dokladu a ukryta v kamionu) a současně správní orgán vede správní řízení o jejím vyhoštění. Zároveň byla doba zajištění rozhodnutím správního orgánu stanovena tak, aby nepřekročila maximální dobu zajištění

stanovenou zákonem a správní orgán zkoumal, zda jsou důvody pro zajištění žalobkyně.

19. K námitce žalobkyně, že napadené rozhodnutí nemůže směřovat k naplnění účelu podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, že v době vydání napadeného rozhodnutí neexistoval v jejím případě reálný předpoklad, že by mohlo dojít k jejímu vyhoštění do země původu, a že je na ní potřeba hledět jako na uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků, soud uvádí, že smyslem řízení o zajištění cizince je vytvoření podmínek pro to, aby mohl být realizován hlavní účel zajištění, tedy správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince a nebyl mařen tím, že se cizinec bude skrývat nebo jiným způsobem vyhýbat jeho realizaci. Při rozhodování o zajištění či prodloužení zajištění je povinností správních orgánů posuzovat potencialitu správního vyhoštění, popř. vycestování nebo předání cizince. Podrobně se touto povinností správních orgánů zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150. Podle tohoto rozsudku není možné rozhodnout o zajištění cizince, pokud je správnímu orgánu z dostupných informací zřejmé, že nebudou splněny podmínky pro správní vyhoštění. Nejvyšší správní soud ovšem v tomto rozsudku také dospěl závěru, že *„Pokud správní orgán po předběžném zhodnocení všech jemu známých skutečností, jež by mohly vylučovat správní vyhoštění, vycestování či předání cizince, dospěje k závěru, že správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince je i přes tyto skutečnosti alespoň potenciálně možné, je oprávněn rozhodnout o zajištění cizince.“* Z odůvodnění napadeného rozhodnutí a z obsahu správního spisu vyplývá, že se žalovaná zabývala zhodnocením překážek správního vyhoštění, které jí byly v době rozhodování o prodloužení zajištění žalobce známy, a které vyšly v řízení najevo. Tomuto posouzení věnovala v napadeném rozhodnutí samostatný odstavec nesoucí název „Realizovatelnost vyhoštění“, kde uvedla, že *„Správní orgán se zabýval zhodnocením překážek správního vyhoštění, které jsou mu v současnosti známy, a které vyšly v řízení najevo. Tyto překážky správní orgán předběžně posoudil a učinil si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné. To vše s vědomím, že o zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán se zabýval úvahou, zda existuje reálný předpoklad pro vyhoštění, tak jak to požaduje (mimo jiné) návratová směrnice a jak již judikoval ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud a dospěl k závěru, že reálný předpoklad pro vyhoštění existuje. Jak již vyplývá z předchozích odstavců, je v současnosti správní vyhoštění realizovatelné. Správní orgán bude v době trvání zajištění účastníka řízení průběžně zkoumat, zda trvají důvody zajištění, zda nenastaly důvody pro využití mírnějšího opatření (§ 123b zákona o pobytu cizinců) a zda nenastaly skutečnosti negativně ovlivňující realizovatelnost správního vyhoštění. Nastanou-li skutečnosti uvedené v § 127 zákona o pobytu cizinců.“* Žalovaná si tedy učinila si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění alespoň potencialně možné, a to vše s vědomím, že o zajištění žalobce nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit.
20. Soud dále uvádí, že existence důvodu znemožňujícího vycestování vylučuje vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b)

zákona o pobytu cizinců pouze tehdy, je-li tento důvod před vydáním rozhodnutí o zajištění jednoznačně prokázán. Tedy za situace, kdy je již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé, že nebude možné pro existenci tohoto prokazaného důvodu znemožňujícího vycestování vůbec vyhoštění realizovat. Nepřichází-li v úvahu realizace výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, nelze dospět k závěru, že by zde bylo nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat něco, k čemu dojít nemůže.

21. Neopodstatněnou shledal soud námitku žalobkyně, že není naplněn důvod pro jeho zajištění, uvedený v § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť z toho, že vstoupila na území ČR a dalších států Evropské unie neoprávněně, nelze dovozovat obavu, že by výkon rozhodnutí vyhoštění mařila. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že vstoupila na území ČR bez cestovních dokladů, na území ČR nikoho nezná, nemá žádné podstatné finanční prostředky, které by ji umožnily pobývat na území ČR nebo vycestovat z území, neovládá český jazyk. Do země svého původu se vrátit nechce. Cílem její cesty je Německo, protože tam má bratrance a sestřenici. S ohledem na skutkové okolnosti případu žalobkyně se soud ztotožňuje se závěrem žalované, že tyto okolnosti odůvodňují reálné nebezpečí, že by žalobkyně mohla mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Je zde totiž důvodná obava, že s ohledem na její dosavadní způsob jednání, bude pokračovat v realizaci svého záměru dostat se ilegálně do jím zmíněného cíle, aniž by dobrovolně respektovala eventuální výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.
22. Ve vztahu ke konkrétním důvodům, pro které žalobkyně opustila domovský stát, soud zdůrazňuje, že tyto budou posuzovány samostatně v rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná v napadeném rozhodnutí nikterak nezpochybnila závažnost uváděných skutečností, nepotvrdila je ani nevyvrátila, vycházela pouze z jednání žalobkyně poté, co opustila zemi původu. V tomto postupu soud neshledal jakékoli pochybení, neboť, jak vyplývá z výše uvedeného, posuzování těchto důvodů v řízení o zajištění žalobkyně, u nějž ještě není spolehlivě ověřena totožnost, by bylo předčasné. Zároveň je třeba zdůraznit, že zajištění za účelem správního vyhoštění, ještě nikterak nepředznamenává konkrétní výsledek v tomto řízení.
23. Žalobkyně spolu s žalobou zaslala soudu články v anglickém jazyce, k čemuž zdejší soud uvádí, že nebylo účelné pro posouzení situace obstarávat překlad daných zpráv.
24. V žalobě byly dále obsaženy obecné námitky spočívající v porušení § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu. Soud uvádí, že žalobce nijak blíže nespecifikoval, v čem tato pochybení měla spočívat, proto soud napadené rozhodnutí zkoumal jen obecně a neshledal namítaná porušení ustanovení o řízení před správním orgánem ani namítá porušení shora uvedených Úmluv a Listiny základních práv a svobod.

25. Soud neshledal žádný ze žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 21. června 2018

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně